

PKD - Polycystisk njursjukdom

Autosomal Dominant Polycystisk Njursjukdom hos Perser/Exotic
PKD/ADPKD

Vad är polycystisk njursjukdom - PKD?

Polycystisk njursjukdom är en ärftlig njursjukdom som har hittats hos perserkatter. Feline polycystisk njursjukdom (PKD) har rapporterats sporadiskt i litteraturen sedan 1967, men egentliga studier av den här renala sjukdomen började inte förrän 1990. En affekterad sex år gammal perserhona remitterades till Ohio State University's undervisningssjukhus, med förstörade njurar och symptom på njursvikt, som slutligen diagnostiserades som PKD. Avkomma till denna hona användes för att grunda en koloni och starta forskning av den här åkomman.

Hur diagnostiseras PKD?

PKD diagnostiseras lättast genom ultraljudsundersökning, som kan påvisa sjukdomen på ett mycket tidigt stadium. Allt som krävs är att pälsen rakas på den mittersta delen av buken, samt en kort stunds sökande med apparaturen för att upptäcka förekomst av cystor. Endast i undantagsfall krävs att katten sövs eller ges lugnande medel. Det är **mycket** viktigt att ultraljudsundersökningen utförs av kvalificerad veterinär med utrustning av hög kvalitet! När dessa villkor uppfylls har ultraljuddiagnosen en exakthet på 98% från ca tio månaders ålder. Utrustningen måste ha en frekvens av minst 7,5 MHz (gärna 10 MHz) med en gråskala på 256. Ju högre frekvens, desto bättre och tydligare syns detaljerna på skärmen. I nuläget finns ingen DNA-test för PKD tillgänglig.

Vad orsakar sjukdomen hos katter?

Polycystisk njursjukdom är en sjukdom vars symptom visar sig sent i livet, med förstörade njurar och njursvikt som uppträder i medeltal vid sju års ålder. Tillståndet är ärftligt och cystor finns från födseln men är mindre hos yngre djur. Storleken på cystorna kan variera från mindre än en mm till flera cm, där äldre djur har både större och flera cystor. Problem uppträder när dessa cystor börjar växa och successivt förstörar njuren - och i och med det minskar njurens förmåga att fungera normalt. Slutstadiet är njursvikt.

En del kliniska symptom är depression, avsaknad av eller minskad aptit, onormalt ökad törst och urinering samt viktminskning. Det är en markant skillnad i när och hur snabbt individuella katter "dukar under" för symptom, med den möjligheten att detta uppträder så sent i livet att katten kan dö av andra orsaker innan njurarna slutar att fungera. Dock är njursvikt ofrånkomlig om cystorna växer och orsakar problem.

Hur kan en uppfödare eliminera PKD från sin uppfödning?

Eftersom PKD är resultatet av en autosomal dominant gen, så är sjukdomen relativt lätt att upptäcka och eliminera. Alla avelsdjur behöver genomgå ultraljudsundersökning för att fastställa eventuell förekomst av cystor. Det snabbaste sättet att eliminera problemet är att kastrera affekterade/positiva tilltänkta avelsdjur. En PKD-negativ katt är även genetiskt PKD-fri!

Om en speciell avelshane eller -hona är väldigt värdefull, så finns det ändå möjlighet att producera kattungar som är PKD-negativa! För att kunna åstadkomma detta måste den ena föräldern vara PKD-negativ och den PKD-positiva katten vara heterozygot i sitt anlag. (Läs mera om detta i artikeln "Autosomal Dominant Polycystic Kidney Disease in Persian Cats", av Dr David S. Biller, Dr Stephen P. DiBartola och Wilma J. Lagerwerf. Den artikeln publicerades först i the Cat Fanciers' Magazine, Feb 1998, och finns även på CFAs hemsida.)

Övriga referensartiklar är: Biller DS, et al; "Inheritance of Polycystic Kidney Disease in Persian Cats, Journal of Heredity, 1996 Jan; 87(1): 1-5 and Eaton KA, et al; "Autosomal Dominant Polycystic Kidney Disease in Persian and Persian-cross Cats, Vet Pathology 1997, Mar; 34(2): 117-126.

Vad kan Du göra?

Det anses i teorin att PKD är vanligare förekommande hos perser än vad som för närvarande är diagnostiserat. Genom ytterligare studier och publicerad information om sjukdomen kan uppfödare och veterinärer tillsammans arbeta för att etablera PKD-fria avelsprogram. På det sättet skulle detta genetiska hälsoproblem kunna elimineras.

Du kan hjälpa till! Du kan låta ultraljudsundersöka Dina katter och ha som målsättning, att så snart som möjligt avla på PKD-fria individer!